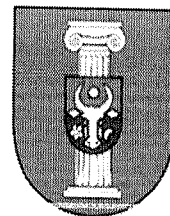


AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE



MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE
nr. 65/18

12.05.2023

mun. Chișinău

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Daniela BALMUȘ, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Gheorghe Filipovici, Primar al comunei Boghenii Noi, r-nul Ungheni, domiciliat în [REDACTED], IDNP: [REDACTED] în temeiul art. 35 al Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare *Legea nr. 132/2016*) a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

La data de 15.11.2022, în cadrul Autorității Naționale de Integritate, a fost înregistrată sesizarea din oficiu cu nr. 2008, prin care a fost solicitată verificarea respectării regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Gheorghe Filipovici, Primar al com. Boghenii Noi, r-nul Ungheni, prin prisma faptului că *la data de 20.09.2022 a semnat Dispoziția nr.32-c cu privire la angajarea pe o perioadă determinată a dlui [REDACTED] (nepot) persoană apropiată subiectului declarației, în calitate de pădurar superior.*

La data de 15.11.2022, în conformitate cu prevederile art. 30 din *Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, sesizarea supra a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire, inspectorului de integritate principal, dlui [REDACTED].

Conform prevederilor art. 31 alin. (1) din *Legea nr. 132/2016*, urmare procedurii prealabile de verificare a sesizării privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, la data de 15.12.2022, cu numărul 578/17, a fost emis *Procesul-Verbal de inițiere a controlului*, în privința dlui Gheorghe Filipovici.

Acțiunile supra, aducându-se spre cunoștință dlui Gheorghe Filipovici, prin scrisoare nr. 04-17/8831 din 16.12.2022, concomitent, prezentându-i spre cunoștință, drepturile de care beneficiază, urmare declanșării controlului, în raport cu art. 32 din *Legea nr. 132/2016*.

În urma eliberării din funcție a inspectorului de integritate principal, [REDACTED], la data de 11.01.2023, în temeiul art. 30 alin. (2) din *Legea nr.132/2016*, dosarul a fost redistribuit spre continuarea controlului inspectorului de integritate, Daniela Balmuș.

Ca urmare, art. 19 lit. b) din *Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, prevede, *Inspectorii de integritate desfășoară următoarele activități: efectuează*

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate de operatorul înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal cu nr. 0000069. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de *Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011.*

controlul averilor și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Este de menționat că, potrivit datelor din sistemul informațional e-Integritate s-a constatat că, dl Gheorghe Filipovici, deține calitatea de Primar al com. Boghenii Noi, r-nul Ungheni, fiind subiect al declarării averii și intereselor personale în conformitate cu art.3 alin.(1) lit.a) din Legea nr. 133/2016.

Astfel, prin solicitarea nr. 04-17/8832 din 16.12.2022, Primăriei com. Boghenii Noi, r-nul Ungheni, i-au fost solicitate acte aferente controlului, ca urmare a fost remis răspunsul din data de 03.01.2023, fiind anexate:

1. *Dispoziția nr. 32-c din 20.09.2022, cu privire la angajare pe o perioadă determinată dlui [REDACTAT], în funcție de pădurar superior;*
2. *Dispoziția nr. 42-c din 30.12.2022, cu privire la demisia din funcția de pădurar superior a dlui [REDACTAT].*

În conformitate cu art.2 din Legea nr. 133/2016 *persoană apropiată – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);*

Urmare consultării Registrului de declarare al conflictelor de interese al Autorității Naționale de Integritate, se constată că subiectul declarării prin demersul înregistrat la data de 26.09.2022, a anunțat despre semnarea Dispoziției de angajare din 20.09.2022, astfel, fiind declarat un conflict de interese consumat.

De remarcat că, obiectul prezentei proceduri administrative, este faptul că dnul Gheorghe Filipovici, în exercitarea mandatului de Primar al com. Boghenii Noi, r-nul. Ungheni, a emis un act administrativ în raport cu o persoană apropiată, ignorând exigențele legislației în vigoare de acționare în cazul apariției unui conflict de interese.

Prin urmare, subiectului controlului i-a fost solicitată expunerea *punctului de vedere* vis-a-vis de obiectul proceduri de control, prin răspunsul său, subiectul controlului a explicat că: *„în luna august 2022 în plină desfășurare a lucrărilor de pregătire pentru tăierile secundare și principale pentru an. 2022-2023, a decedat pădurarul principal ce se ocupa de perfectarea documentației.*

Timp de o lună am discutat cu mai multe persoane, care mă gândeam să se ocupe de funcția dată. Răspunsul era unul, că se tem, fiindcă nu cunosc domeniul dat și că nu au când să mai studieze că iarna bate la ușă.

Timpul trecea, iarna se apropia și cetățenii com. Boghenii Noi rămâneau fără lemne de foc, dar nu acest fapt mă îngrijora, mă îngrijora foarte tare că în comună avem peste 400 pensionari și invalizi, dintre care o bună parte sunt singuratici.

De când sunt primar primele lemne tăiate sunt împărțite pensionarilor și invalizilor.

Din aceste motive am fost nevoit să îl angajez pe [REDACTAT], temporar, că până în iarnă să fie perfectate documentele pentru tăierile principale și secundare, începute de fostul pădurar principal.

A doua zi am adus la cunoștință printr-un demers Autorității Naționale de Integritate și Cancelariei de Stat of. teritorial Ungheni, că [REDACTAT] a fost angajat temporar, din motivele descrise.

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate de operatorul înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal cu nr. 0000069/003. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011.

Noi în fiecare an facem contract cu MOLDSILVA Ungheni, pentru aprecierea cantității masei lemnoase la tăierile principale și secundare.

Pădurarul principal are funcție de supraveghere, că lucrările să fie îndeplinite conform amenajamentului silvic și să fie respectate toate legile silvice.

Pădurarul principal nu este responsabil material. De masa lemnoasă în urma tăierilor principale și secundare, sunt responsabili pădurarii paznici.”

Inspectorul conchide că, argumentele invocate de către subiect, vin în contradicție cu instituția evitării conflictelor de interese și modul de soluționare ale acestora, astfel, pentru fiecare acțiune contrară legislației intervine instituția sancționării.

Drept urmare, analizând materialele acumulate se constată că, dl Gheorghe Filipovici, exercitând mandatul de Primar al com. Boghenii Noi, r-nul Ungheni, a semnat *Dispoziția nr.32-c* din 20.09.2022, *cu privire la angajare pe o perioadă determinată a dlui* [REDACTAT].

În conformitate cu art. 29 alin.(1) lit.c) din Legea nr. 436/2006, *primarul numește, stabilește atribuțiile și încetează raporturile de serviciu sau de muncă cu șefii de subdiviziuni, de servicii, de întreprinderi municipale din subordinea autorității administrației publice locale respective, personalul primăriei, conduce și controlează activitatea acestora, contribuie la formarea și reciclarea profesională;*

Prin demersul nr. 04-18/2152 din 04.04.2023, inspectorul de integritate, a solicitat Agenției Servicii Publice, acordarea informației cu privire la faptul dacă se atestă legătură de rudenie dintre Filipovici Gheorghe [REDACTAT] și [REDACTAT].

Prin răspunsul din 10.04.2023 cu nr. 01/2945, Agenția Servicii Publice a oferit informația că potrivit conținutului actelor de stare civilă, cet. Filipovici Gheorghe și cet. [REDACTAT], sunt rude de gradul III (unchi/nepot).

Urmare circumstanțelor indicate supra, inspectorul de integritate notează că, potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale, conflictul de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.*

Totodată, potrivit art. 12 alin. (3)-(5) din legea menționată supra, *conflictul de interese real* apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care *vizează persoane ce îi sunt apropiate*, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

a) să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;

b) să nu rezolve cererea/demersul, să *nu emită* actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face *până* la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate de operatorul înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal cu nr. 0000069/003. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011.

persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu art.12 alin.(7) Legea nr.133/2016 Președintele Republicii Moldova, Președintele și deputații Parlamentului, Prim-ministrul, membrii Guvernului, Procurorul General, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, președintele Consiliului Superior al Procurorilor, deputații Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, președinții de raioane, consilierii locali, primarii și alți conducători ai organizațiilor publice sînt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5).

Declarația privind conflictul de interese real se înregistrează în Registrul declarațiilor privind conflicte de interese, ținut conform anexei nr. 4 de către persoana desemnată de conducătorul organizației publice.

De fapt, obligația respectării regimului juridic al conflictelor de interese este tipică fiecărui subiect al declarării. Așadar, dobîndirea calității de subiect al declarării în sensul Legii nr. 133 din 17.06.2016 obligă persoana să se conformeze rigorilor legale ce decurg din acest statut.

Astfel, primarii, exercitînd o funcție de demnitate publică, sunt obligați să respecte exigențele Legii nr. 133/2016, la caz regimul juridic al conflictelor de interese.

În conformitate cu art. 39 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

Prin urmare, subiectul controlului a avut obligația în calitate de subiect al declarării averii și intereselor personale de a declara conflictul de interese în care se afla sau de a se abține de la luarea deciziei, fiind obligat să informeze Autoritatea Națională de Integritate.

Pe altă undă de idei, pe lângă faptul că inspectorului de integritate îi revine rolul de a aplica corect normele de drept material, precum și a stabili corect obiectul probațiunii, inspectorul de integritate stabilește și legătura dintre circumstanțele de fapt și mijloacele de probațiune administrate.

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate de operatorul înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal cu nr. 0000069/003. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011.

În urma analizei rezultatelor prezentei proceduri de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate conchide că inacțiunile subiectului controlului de declarare și soluționare conformă a conflictelor de interese apărute la data de 20.09.2022, poartă un caracter contravențional și cad sub incidența art. 313² alin. (1) și alin. (2) din Codul Contravențional.

Conform art.38 alin.(1) lit. a) din Legea nr. 132/2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate, emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrative, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Potrivit art.39 alin.(1) din Legea nr. 132/2016 În cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică, după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Conform art.39 alin.(2) din legea sus menționată, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

La caz, informațiile disponibile despre activitatea de control a Autorității Naționale de Integritate denotă că, subiectul controlului este la prima verificare pe aspectul respectării regimului juridic al conflictelor de interese. Prin urmare, inspectorul de integritate consideră neproporțională aplicarea în privința subiectului controlului măsura de încetare a raporturilor de muncă, interdicția de ocupare a funcției publice/demnitate publică.

Luând în considerație constatările efectuate în cadrul verificării, pentru abaterile comise de dl Gheorghe Filipovici, Primarul com. Boghenii Noi, r-nul Ungheni, inspectorul de integritate va declanșa doar procedura contravențională conform art. 39 alin. (1) lit. a) din Legea 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*.

Astfel, coroborând prevederile cadrului legal menționat supra cu circumstanțele speței de referință reflectate în sesizare, precum și cele determinate la etapa realizării controlului, în temeiul prevederilor art. 19,35-39 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate,

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Gheorghe Filipovici, Primar al com. Boghenii Noi, r-nul Ungheni prin nedeclararea, nesoluționarea și admiterea conflictului de interese consumat la emiterea Dispoziției nr.32-c din 20.09.2022, cu privire la angajarea pe o perioadă determinată a dlui [REDACTED];
2. Declanșarea procesului contravențional, în contextul art. 39 alin. (1) lit. a) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în privința dlui Gheorghe Filipovici;

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate de operatorul înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal cu nr. 0000069/003. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011.

3. Se aduce la cunoștință dlui Gheorghe Filipovici actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere, nemijlocit la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor, 4.
4. Publicarea Actului de constatare pe pagina web oficială a Autorității.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Daniela BALMUȘ